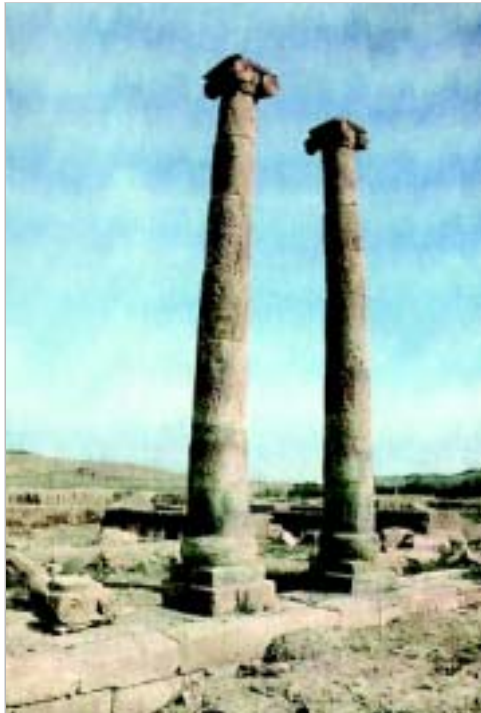

بقایای تمدن ساسانی در محلات

یکی از مهم ترین آثار به جا مانده از دوران باستان در سرزمین کهن ایران، در نیمروز محلات است که قطعاً جزو برترین آتشکده های زرتشتیان جهان به شمار می رود، چنانچه این فقیه همدانی بنای این آتشکده را همتراز با ایوان کسری، قصرشیرین و معبد آناهیتای کنگاور می داند. این آتشکده در ۵ کیلومتری جاده نیمروز و نزدیکی روستای آتشکوه نیمروز قرار دارد و مورخان بنای این آتشکده را متعلق به دوره ساسانیان دانسته و معتقدند که براساس شواهد و قرائن تا قرن ۴ هجری سالم بوده است. حکیم محمدتقی خان در کتاب گنج دانش درباره بنای آتشکده آورده است که «گویند جاسب، از پناهایی یکی از امرای عسگریه همای دختر بهمن بن اسفندیار مشهور به نیمروز است و این امیر در تراق و دلجیان دهات پشت گذار حکومت داشته و امیر مذکور آتشکده ای در ۲ فرسخی نیمروز در کوه آتشکوه ساخته و به وضع ۴ صفا بنا شده است. هنوز پایه هایش برقرار است و در آن سنگ های عریض و طویل به کار برده اند که هر قطعه سنگی از آن، یک زرغ و نیم عرض و ۳ زرغ طول دارد و ۱۲ گره، کلفتی هر پارچه سنگ می شود.»

بنای آتشکده در دامنه کوه آتشکوه و در کنار رودخانه ای به همین نام، در مساحتی حدود ۶۰۰ مترمربع ساخته شده، طول بنا ۲۸/۴ متر عرض آن در بخش شرقی ۱۲/۶ و در بخش غربی ۲/۵ متر است، مجموع آتشکده از ۳ بخش تالار اصلی (شرقی)، تالار غربی و راهرو تشکیل شده است. تالار اصلی یا شرقی آتشکده احتمالاً محل آتشدان و نیایش بوده و شامل تالاری مربع شکل است، که هر ضلع آن از بیرون ۱۲/۶ متر طول دارد. این تالار دارای ۴ ستون مستحکم به ابعاد ۲/۷۰ در ۲/۷۰ متر و به ارتفاع ۶ متر تاپای طاق بوده که از سنگ و ساروج ساخته شده و گنبد و طاق این بنای عظیم روی این ۴ ستون استوار است. دو سوی ستون ها به طرف داخل تالار به صورت نیم دایره و دو سوی دیگر آنها به صورت مستقیم و دارای زاویه بوده و روی

ستون ها سردرهایی هلالی و گنبدی شکل وجود داشته که بخش عمده آن فرو ریخته است. با توجه به این که در پاتاق ها اجر ریخته به کار رفته، این احتمال وجود دارد که تمام سقف نیز از اجر ریخته درست شده باشد. طرافت به کار رفته در استفاده از سنگ های پاستون ها و ستون ها به حدی است که هیچ گاه ۲ بند سنگ روی هم قرار نگرفته است. در ساخت بنا از آجرهای چهار گوش با نحای سنگ استفاده شده و برای استحکام بیشتر بنا در داخل دیوارها تیرچه چوبی به کار رفته است. تالار غربی ساختمان، تالاری به طول ۱۳/۰ در ۵/۶ متر بنا شده که از طریق راهرویی به تالار اصلی متصل می شود. دیوارهای شمالی و جنوبی این تالار از سنگ و ساروج ساخته شده و حدود ۱/۴ متر عرض و ورودی اصلی به تالار شرقی به پهنای ۵/۶ متر قرار گرفته است. در دو طرف ورودی اصلی، ۲ ستون به قطر ۲/۴ و دیگری ۲/۴ متر بنا نمای بیرونی به شکل نیم دایره به صورت برج دیده بانی ساخته شده و در اطراف ۲ ستون اصلی، ۲ ستون دیگر در جوانب آنها به طول ۲/۲۰ در ۲/۲۰ متر وجود دارد. از ضلع غربی که به آتشکده می نگریم، ۴ ستون بزرگ نمایان است که ورودی اصلی و ورودی فرعی در اطراف را شامل می شود و به احتمال زیاد این ورودی ها دارای سردر و سقف و طاق آجری بوده که فرو ریخته است. ورودی سمت چپ (شمالی) ۲/۶ متر و ورودی سمت راست (جنوبی) ۲/۲۰ متر عرض دارد و احتمال می رود کسه ایسن ۲ ورودی اطراف، به ساختمان های دیگری در جوانب تالار غربی راه داشته که با گذشت زمان از بین رفته اند، شواهد و بقایای دیواره های محوطه شمالی تالار نشانگر این موضوع است. راهروی اصلی که تالار مربع شکلی است که در ضلع شرقی مجموعه ساختمان آتشکده قرار دارد، به وسیله راهروی اصلی به تالار غربی مستطیل شکل ارتباط می یابد. این راهرو ۷ متر طول و ۲/۸ متر عرض دارد و احتمالاً به دلیل بالای بودن سطح تالار اصلی از تالار غربی، چند پله استفاده می شده است.

امامزاده کوه جلوه گاه طبیعت و معنویت

[سعیقه ایق]

در سراسر ایران زمین کمتر جایی است که تربت با یک امامزاده ای در آن نباشد و کسانی که این تربت های پاک را زیارت کرده اند، متوجه این نکته شده اند که هر کدام حال و هوای خاص خود دارند.

این بار می خواهیم برای شما از زیبایی منحصر به فرد بقعه امامزاده محسن (ع) یا امامزاده کوه گزراش

دهم، بقعه این امامزاده بر فراز تپه ای مرتفع در انتهای دره ای سرسبز و زیباست؛ دره ای آباد و خرم و پر از درختان گردو و میوه. این جا خاکی پر نعمت است با بردهای ساده دل، میهمان نواز و زحمت کش، با پشتکاری بی امان و خستگی ناپذیر.

به راستی این جا دیدنی است و نه تنها ارزش دیدن دارد، بلکه می توان در آن یک روز خوش را برای خانواده به دور از مشغله های کاری و فکری رقم زد، به طوری که گردشگران دم غروب موقع بازگشت دلشان نمی آید این مکان زیبا را ترک کنند و به شهر پر از دود و آلودگی بر گردند؛ زیرا اینجا هوایی خنک، مطبوع و دلنشین دارد و از آلودگی های شهر به دور است.

نام این دره «رفین» است؛ زیرا از زمستان ها همیشه پر از برف است. گستردگی این دره به گونه ای است که همیشه و در تمامی ساعات روز از تابش نور خورشید بهره می گیرد و بر آب آن موجب سرسبزی باشکوهش شده است.

فاصله امامزاده کوه از مرکز شهر همدان حدود ۱۶ کیلومتر است و مسیر آن از شهر مرابع و روستاهای سولان، نونچین، مونیچین و فرجین می گذرد که این روستای آخری یکی از نام های این دره نیز هست. هنگام غروب حال و هوای عجیبی بر این دره حکمفرما می شود و غروب خاطره انگیز و دلنشین پدید می آورد.

باغ های این منطقه نیز زیبایی خاصی دارند؛ در یک طرف جاده، باغ است و در طرف دیگر مزارع کشاورزی.

بقعه امامزاده محوطه ای قدیمی و با صفاست. بوی خاک، هوا را عطر آگین کرده و نسیمی خنک درختان

توت را در هوا می قفساند. دو گنبد آجری کوتاه در کنار هم نظر بیننده را جلب می کنند و محراب های تو در تو با کاشیکاری های

آبی رنگ و خطوط مستطیل مزین شده اند و جالب این که در روی مقبره امامزاده محسن، اثری از سنگ قبر مشاهده نمی شود.

اهالی از کودکی تا به حال، آن را چنین به یاد دارند و از آن به نام امام حاجات نام می برند. در گوشه مقبره صندوقچه ای چوبی است که در حاشیه آن نام امامزاده اینگونه نوشته شده است: محسن بن علی التقی بن الحسین بن زید بن الحسن المجتبی علیه السلام. تاریخ ساخت صندوق سال ۹۲۵ هجری است. داخل مقبره امامزاده بر است از نذر مردمی که با دلی بر از نیاز به اینجا آمدند و از او طلب برآورد حاجات کرده اند و در پایان با دلی مطمئن و قلبی سرشار از معنویت در راه دیار خود پیش گرفته اند.

گفته می شود که در این بقعه تاریخی یکی از بزرگان حضرت (ع) به نام ابودجانه انصاری نیز به خاک سپرده شده و سنگ قبر او در جلوه ها، ابتدای مقبره امامزاده محسن است.

دیوار های بقعه و فضای داخلی آن به نازکی مرمت و بازسازی شده و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری قصد دارد در مسیر حیدریه تا امامزاده کوه را تبدیل به یکی از قطب های گردشگری همدان کند.

این مکان مقدس در دوره ایلخانیان ساخته شده و به روایت یکی از تاریخ شناسان همدانی که اهل همین منطقه است، این مکان مقدس موجب مسلمان شدن عده زیادی از مردمان روستاهای سر راه شده است.

این مکان شباهت زیادی به بنای هفتاد و دو تن در ساروق دارد؛ زیرا از لحاظ معماری تقریباً شباهت یکدیگرند. بقعه تاریخی مذهبی امامزاده محسن یا به اصطلاح رایج، امامزاده کوه در فهرست آثار تاریخی استان همدان به شماره ۸۲۴ مورخه ۱۳۴۷/۱۰/۵ ثبت شده است.

منطقه جغرافیایی امامزاده، به لحاظ دارا بودن آب و هوای مطبوع و دره های باشکوه و خرم سالانه پذیرای هزاران زائر از شهر همدان و شهرهای دیگر است.

ضرورت توجه بیشتر به آثار قدیمی در روستاهای مازندران

وی با بیان این که روند مرمت و بازسازی آثار تاریخی استان به کنده پیش می رود، تأکید می کند: متولیان میراث فرهنگی کشور باید به تناسب قدمت و ارزش بناهای تاریخی نسبت به افزایش تخصیص اعتبار برای مرمت این آثار اقدام کنند.

وی با بیان این که با احیای میراث فرهنگی می توان اشتغال و اقتصاد پایدار ایجاد کرد، می افزاید: همچنین جاذبه های بکر میراث فرهنگی نیز موجب درآمدزایی و رفع کمبود اعتبارات برای مرمت آثار تاریخی خواهد شد.

در ادامه دکتر رحمت عباس نژاد رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان نیز در این جلسه از ثبت ۴۵۸ اثر تاریخی استان در سال گذشته خبر داد و عنوان می کند: ۲۰۰ پرونده ثبتی از ابتدای سال تاکنون تکمیل شده و پیش بینی می شود تعداد آثار ثبتی استان به ۹۰۰ اثر افزایش یابد.

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان نیز در این جلسه با تأکید بر تشکیل انجمن های میراث فرهنگی خواستار ایجاد هیأت امناء در آثار تاریخی شده و می افزاید: سعی داریم امسال ۵ ایستگاه باستانی استان به صورت هیأت امنایی اداره شود و به مرور زمان موزه ها و بناهای تاریخی نیز هیأت امنایی شود.

مهدی اینرزی، معاون میراث فرهنگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان در این جلسه از ثبت ۴۵۸ اثر تاریخی استان در سال گذشته خبر داد و عنوان می کند: ۲۰۰ پرونده ثبتی از ابتدای سال تاکنون تکمیل شده و پیش بینی می شود تعداد آثار ثبتی استان به ۹۰۰ اثر افزایش یابد.

این راهرو علاوه بر این که ارتباط دهنده ۲ تالار بوده به مجموعه های شمالی و جنوبی نیز ارتباط داشته، این راهرو مسقف بوده که تمامی آن به مرور زمان ریخته شده است. با توجه به این که

ساری - خبرنگار «ایران»: کم توجهی به آثار قدیمی در روستاها و دهستان های استان مازندران موجب عقب ماندگی استان در حوزه های گردشگری و طبیعت گردی شده است.

مهندس ابوطالب شفقت استاندار مازندران در نخستین جلسه انجمن های میراث فرهنگی مازندران که در محل استانداری تشکیل شده بود، با اعلام مطلب فوق افزود: طبیعت زیبای مازندران و جاذبه های طبیعی آن موجب شده در ۲۰۰ سال گذشته توجه چندانی به آثار باستانی آن که بیشترین آنها در روستاها و دهستان ها قرار دارد، نشود.

ساری - خبرنگار «ایران»: کم توجهی به آثار قدیمی در روستاها و دهستان های استان مازندران موجب عقب ماندگی استان در حوزه های گردشگری و طبیعت گردی شده است.

مهندس ابوطالب شفقت استاندار مازندران در نخستین جلسه انجمن های میراث فرهنگی مازندران که در محل استانداری تشکیل شده بود، با اعلام مطلب فوق افزود: طبیعت زیبای مازندران و جاذبه های طبیعی آن موجب شده در ۲۰۰ سال گذشته توجه چندانی به آثار باستانی آن که بیشترین آنها در روستاها و دهستان ها قرار دارد، نشود.

فروش: ۰۲۱-۸۸۷۱۰۲۱۱ (خط ۲۰)
خدمات: ۰۲۲-۸۸۸۵۵۶۰۳۳ (خط ۱۰)

شرکت مهندسی تحلیل گر داده ها
نمایندگ انحصاری i-mate در ایران